

Nr 281.

Av herr **Bergquist m. fl.**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till folkskoleseminarierna m. m.*

I proposition nr 230 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t äskat anslag för budgetåret 1947/48 till folkskoleseminarierna m. m. Därvid ha med hänsyn till rådande brist på lärare vid folkskolorna medel begärts jämväl för upprättande av provisoriska seminarier. Uti det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen förordat, att sådana provisoriska seminarier skulle upprättas i Göteborg, Jönköping, Härnösand, Kristianstad och Linköping.

Vid valet av förläggningssorter för de provisoriska folkskoleseminarierna synas oss följande synpunkter böra beaktas. År 1843 upprättades i Växjö ett manligt folkskoleseminarium, omfattande ursprungligen en 4-årig linje, men från början av 1900-talet jämväl en 1-årig linje. Under nära 100 år var detta seminarium därefter i verksamhet och visade sig därunder väl tillgodose behovet av utbildningsmöjligheter av här ifrågavarande slag för befolkningen inom ett område, omfattande hela Blekinge och största delen av Småland samt stora delar av Skåne och Halland. År 1937 nedlades emellertid seminariet till följd av den då beslutade inskränkningen av seminarieorganisationen, och detta medförde, att elever från sagda område fingo söka sig till andra, från hemorten mera avlägset liggande seminarier. Särskilt för elever, som utan avlagd studentexamen önska utbilda sig till folkskollärare, har detta förhållande varit synnerligt ofördelaktigt, ty för sådana elever finnes nu icke något seminarium på närmare håll än i Göteborg och Linköping.

Vid den nu erforderliga utvidgningen av seminarieorganisationen synas starka skäl tala för att ett folkskoleseminarium bör förläggas till Växjö. Rent geografiskt sett är nämligen denna stad en naturlig centralpunkt för det område, varom här är fråga och vars behov av undervisningsanstalt för seminarieutbildning det i första hand gäller att tillgodose. Staden har också ur kommunikationssynpunkt ett synnerligen gynnsamt läge som förläggningssort för en dylik läroanstalt med goda järnvägs- och landsvägsförbindelser åt alla håll. Ett seminarium i Växjö kommer därför att bli det mest lättillgängliga för elever från förenämnda område. Genom möjligheten att erhålla sin seminarieutbildning i Växjö skulle dessa elever beredas

en icke föraktlig lättnad i studiekostnaderna, enär de finge vidkännas lägre utgifter än vad för närvarande är möjligt för resorna till och från studieorten, varjämte det skulle bliva lättare för dem att under studietiden uppehålla kontakten med hemorten, något som ur allmän synpunkt är av icke ringa betydelse. Slutligen vilja vi framhålla, att Växjö har utomordentligt goda utbildningsmöjligheter vid sidan om den rena seminarieundervisningen. Det därvarande stifts- och gymnasiebiblioteket är synnerligen rikhaltigt och erbjuder dessutom möjligheter till lån från andra bibliotek och riksarkivet. Det i staden belägna Smålands museum står också öppet för seminariet och dess elever, vilka där bjudas ett omfattande och värdefullt studiematerial. En modern och lättillgänglig idrottsplats och ett varmbadhus med simhall komplettera möjligheterna till undervisningen i idrott och kunna även utnyttjas för elevernas fysiska fostran.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven underdånig skrivelse av den 23 innevarande april hava stadsfullmäktige i Växjö erbjudit sig att, därest ett seminarium förlägges till staden, låta på sin bekostnad iordningställa för seminariet erforderliga lokaler inom en staden tillhörig byggnad å stadsågan nr 66. Enligt uppgjorda ritningar skulle inom denna byggnad kunna inredas — förutom lärosal i specialämne, laboratorier och teckningssal m. m. samt lärarrum och andra utrymmen — jämväl fem klassrum, av vilka två kunna tagas i bruk redan vid nästa läsårs början samt övriga, i den mån behov därav anmäler sig. För gymnastikundervisningen och övningsskola kunna lokaler erhållas i byggnader, belägna ungefär 500 meter från den byggnad, varest seminariet skulle inredas. Då således statsverket icke skulle behöva vidkännas några som helst kostnader för de erforderliga seminarielokalernas iordningställande och staden enligt sitt erbjudande till Kungl. Maj:t förklarat sig vilja upplåta samtliga lokaler mot ersättning, beräknad efter de grunder, som tillämpats för bestämmandet av lokalhyra i andra städer, där provisoriskt seminarium redan anordnats eller kommer att anordnas, anse vi dessa förhållanden utgöra ytterligare skäl för förläggande till Växjö av ett provisoriskt folkskoleseminarium.

Under hänvisning till det sålunda anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte uttala sig för att ett av de provisoriska folkskoleseminarier, som enligt berörda proposition ifrågasättas, skall förläggas till Växjö.

Stockholm den 7 maj 1947.

Thorwald Bergquist.

Gust. Rosander.

V. Ljungdahl.

Ivar Ekströmer.

Emil Petersson.